

PROPOSTES DE LA FEFAC ALS GRUPS POLÍTICS CONCURRENTS A LES ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA 2021

Introducció:

El decàleg de propostes que presentem en aquest document té una visió estratègica de la funció que ha de desenvolupar l'oficina de farmàcia i inclou també propostes operatives conjunturals per a la seva aplicació immediata per fer front a la situació actual. S'estructura en 4 àmbits i inclou els punts següents:

Aportació de la farmàcia com a establiment sanitari:

1. La farmàcia, un recurs per a la salut pública
2. Adherència als tractaments
3. Millora de l'accessibilitat als medicaments

Aportació social de la farmàcia:

4. Impuls de nous models d'atenció
5. Integració sanitària i social
6. Valor social

Aportació de millora de l'eficiència:

7. Coordinació i informació assistencial i professional
8. Digitalització

Àmbit econòmic:

9. El medicament, un bé estratègic
10. Sostenibilitat econòmica

Anàlisi de context

El passat mes de juliol, la Federació d'Associacions de Farmàcies de Catalunya (FEFAC), conscient de que la crisi sanitària provocada per la COVID-19 ha posat de manifest la necessitat d'enfortir els sistemes de salut i de sumar tots els recursos disponibles per posar-los a l'abast de les necessitats de salut de les persones, va presentar al Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya un decàleg amb mesures per facilitar la col·laboració de la farmàcia comunitària.

El decàleg de propostes es basa en el fet que Catalunya disposa d'una xarxa d'oficines de farmàcia professional, accessible, capil·laritzada i interconnectada, formada per 3.236 farmàcies distribuïdes per tot el territori, que aconsegueix que el 99% de la població tingui una farmàcia en el seu municipi, de manera que els farmacèutics i les farmacèutiques són, en molts casos i en molts llocs, els professionals sanitaris més propers a la ciutadania.

Aquest decàleg de propostes es trasllada ara als grups polítics concurrents a les eleccions al Parlament de Catalunya del 14 de febrer.

D'altra banda, cal recordar que el 2 de juliol de 2015, el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat la Resolució 1106/X, sobre la planificació i desenvolupament de la farmàcia comunitària. La majoria de propostes de la FEFAC s'emmarquen en el que estableix aquest acord parlamentari, tal com es detalla en aquest document, que cita (en color blau) els apartats de la Resolució concordants amb les propostes.

Decàleg de la FEFAC per a la millora de la contribució de la farmàcia comunitària a la salut de la població mitjançant una major implicació en el sistema sanitari

Resolució 1106/X: El Parlament insta el Govern a fer totes les actuacions necessàries per a valorar el desenvolupament i la planificació de la farmàcia comunitària com un element més, i més integrat, en el sistema públic de salut de Catalunya.

Fer un desplegament normatiu que permeti als farmacèutics d'assumir noves competències i responsabilitats.

Aportació de la farmàcia com a establiment sanitari:

1. La farmàcia, un recurs per a la salut pública

Cal avançar cap a una major integració de la farmàcia en el sistema sanitari. La salut pública i l'atenció primària són els àmbits essencials. Per les seves característiques, **l'oficina de farmàcia ha de continuar desenvolupant, de forma coordinada amb totes dues, un paper actiu en la detecció de problemes de salut pública (farmàcies sentinella), participar en cribratges, desenvolupar campanyes de prevenció i promoció de la salut, participar en el seguiment epidemiològic o col·laborar en la millora de cobertures de vacunació**, objectiu clau en les circumstàncies actuals.

Resolució 1106/X: Participar activament en el desenvolupament de programes de cribatge com el del VIH o el del càncer de còlon i contribuir més a les estratègies d'immunització i a les campanyes de vacunació.

Potenciar els programes de vida saludable i control de factors de risc com els de cessació tabàquica, control de la hipertensió i risc vascular, nutrició saludable i dieta mediterrània.

2. Adherència als tractaments

Cal comptar amb l'oficina de farmàcia com a establiment sanitari de referència en relació amb l'ús de medicaments, el seguiment farmacoterapèutic i el control de malalts crònics. Això és essencial per millorar l'adherència als tractaments i per aconseguir millors resultats de salut, evitar la utilització innecessària de recursos d'urgència i reduir els ingressos o reingressos hospitalaris. També resulta inajornable **l'accés del farmacèutic comunitari, prèvia autorització del pacient, al pla de medicació global**, per poder dur a terme una atenció farmacèutica amb totes les garanties de seguretat.

Resolució 1106/X: Millorar la integració de les farmàcies comunitàries amb el sistema públic de salut, per mitjà de l'accés a la informació que sigui necessària de la història clínica del pacient per a dur a terme l'activitat contractada pel Servei Català de la Salut (CatSalut), com és la llista de medicació que té prescrita, respectant sempre les normes establertes sobre protecció de dades, privacitat i confidencialitat.

3. Millora de l'accessibilitat als medicaments

L'accessibilitat és un dels aspectes clau per al progrés dels sistemes de salut, tal com determinen les directrius de la Unió Europea. Això inclou tant l'accessibilitat en si mateixa com la dispensació amb totes les garanties de tots els medicaments prescrits als ciutadans.

En aquest sentit, **calen vies de col·laboració entre la farmàcia hospitalària i comunitària, tal com s'han desenvolupat durant la crisi de la covid-19, per millorar l'accés dels pacients als medicaments hospitalaris de dispensació ambulatoria, a fi d'evitar, en la mesura del possible, desplaçaments i costos ineficients, protocol·litzant els requisits de dispensació i garantint la custòdia i control del medicament i el seguiment del pacient pel farmacèutic comunitari, en coordinació amb la farmàcia hospitalària.**

Resolució 1106/X: Tenir en compte que, en el desenvolupament i la planificació d'un sistema de farmàcia comunitària cal valorar, entre altres, les funcions i els objectius següents:

La disponibilitat i la dispensació d'un major nombre de medicaments d'ús hospitalari mitjançant la farmàcia comunitària, especialment en el cas dels medicaments que no requereixen un seguiment clínic concomitant a l'acte de dispensació, per tal de garantir que els pacients que els necessitin puguin accedir-hi prop de casa o del lloc de treball.

Garantir la continuïtat de l'atenció farmacèutica durant la transició dels pacients entre els centres d'urgències o hospitalaris i llurs domicilis.

Aportació social de la farmàcia:

4. Impuls de nous models d'atenció

La crisi sanitària ha fet evident la necessitat de desenvolupar noves modalitats d'atenció domiciliària des de la farmàcia comunitària, especialment en el cas de persones de risc, grans, fràgils, amb discapacitat i pacients crònics vulnerables. En l'àmbit de la farmàcia, **cal articular un marc normatiu que permeti desenvolupar l'atenció farmacèutica domiciliària a aquest grup de pacients**. Per a això, convé aprofitar les potencialitats de les TIC, garantint la prestació de serveis farmacèutics des de la farmàcia de proximitat, sobre la base de la garantia de llibertat d'elecció del pacient, privacitat, professionalitat, servei i experiència pròpies del farmacèutic comunitari. L'objectiu és alinear-se en les recomanacions per afavorir al màxim la permanència de les persones en el seu domicili i retardar, sempre que sigui possible, la seva institucionalització.

[Resolució 1106/X: La prestació de serveis a residències i a la llar dels pacients –com ja es fa en alguns estats de la Unió Europea–, i també l'ajut en la gestió de la medicació dels pacients amb règims de tractament complexos, com, per exemple, preparant sistemes individualitzats de dosificació.](#)

5. Integració sanitària i social

Factors com l'envelliment de la població o la cronicitat fan especialment necessària una major integració i coordinació entre els diferents estaments d'atenció sanitària i atenció social. L'oficina de farmàcia ha de tenir un paper actiu en l'atenció i prestació farmacèutica a les persones amb dependència i amb necessitats sanitàries i socials complexes, tant les que resideixen en el seu domicili com les que ho fan en residències, centres socials i sociosanitaris. **Cal articular nous models d'atenció i prestació farmacèutica a aquests ciutadans, basats en la proximitat i la professionalitat, i orientats a la millora en salut.**

[Resolució 1106/X: La prestació de serveis a residències i a la llar dels pacients –com ja es fa en alguns estats de la Unió Europea–, i també l'ajut en la gestió de la medicació dels pacients amb règims de tractament complexos, com, per exemple, preparant sistemes individualitzats de dosificació.](#)

6. Valor social

El paper de la farmàcia a la comunitat no és únicament ni exclusivament sanitari. La seva aportació sobrepasa aquest paper, ja que moltes de les seves funcions tenen un caràcter social. **Cal potenciar i reconèixer aquesta tasca social de la farmàcia, impulsant i ampliant els programes de detecció de situacions de vulnerabilitat, de prevenció de maltractaments i violència de gènere, de detecció del frau cap a persones fràgils, d'avisos de risc de desatenció ...** Avançar cap a una major coordinació de la farmàcia amb els recursos i xarxes d'atenció social és clau per aconseguir una millor resposta, com a societat, a les necessitats de les persones vulnerables o en risc d'exclusió social.

Aportació de millora de l'eficiència:

7. Coordinació i informació assistencial i professional

Ha d'existir una coordinació fluïda entre els diferents recursos assistencials del sistema i la farmàcia comunitària: el farmacèutic comunitari ha de poder interactuar de forma àgil i eficient amb la resta de recursos i professionals sanitaris, molt especialment de l'atenció primària. **Els sistemes de comunicació existents i d'informació disponibles en el marc de la recepta electrònica i la carpeta La Meva Salut han de ser potenciats per explotar totes les seves possibilitats. També cal promoure l'aportació d'informació recollida a la farmàcia comunitària a través d'aquestes aplicacions.**

Igualment, **cal aprofitar les potencialitats del farmacèutic com a agent de salut per oferir informació actualitzada i veraç a la ciutadania, evitar desplaçaments innecessaris als CAP i protocol·litzar amb l'Administració, les societats científiques i organitzacions professionals, els símptomes menors que poden tenir la farmàcia com a punt de resposta adequat.**

Per tant, basant-se en **el compromís compartit, la col·laboració, la comunicació eficient i aprofitant les competències i característiques de cada àmbit professional, s'han de cercar fórmules de millora que facilitin l'obtenció de les màximes sinergies en benefici dels pacients.**

[Resolució 1106/X: Desenvolupar sistemes oficials de comunicació entre professionals sanitaris i de telefarmàcia amb els pacients, que permetin agilitar la presa de decisions i la supervisió.](#)

[Promoure el desenvolupament de l'oficina de farmàcia rural, que en molts casos és l'únic agent sanitari permanent en un nucli rural, i crear una relació més estreta i de col·laboració entre les farmàcies i els CAP de referència respectius.](#)

En aquest punt, cal tenir en compte, a banda de la farmàcia rural, també la funció que realitza la farmàcia en àmbits aïllats o zones socialment desfavorides de l'entorn urbà o semiurbà.

8. Digitalització

La introducció de la recepta electrònica va suposar un pas fonamental en la digitalització de la farmàcia i del conjunt de el sistema sanitari. **Ara cal desenvolupar totes les seves potencialitats i aconseguir que la interconnexió en xarxa de les farmàcies permeti aportar més valor i serveis als pacients, així com una millor comunicació entre tots els professionals i el conjunt de sistema sanitari, amb l'objectiu d'oferir la millor atenció a la ciutadania.**

En aquest sentit, **la farmàcia ha d'integrar-se plenament en l'estructura digital del sistema de salut, i, amb seguretat i respecte a les dades del pacient, aprofitar les capacitats que les TIC ofereixen per al maneig de la informació i formació conjunta dels professionals del mateix àmbit d'acció davant el pacient, i simultàniament posant en valor un model d'organització i distribució física de les farmàcies en el territori, que, amb la pandèmia, s'ha mostrat com el recurs sanitari fiable més accessible i proper. La presència física de la farmàcia com a punt d'ajuda sanitària és clau.**

Resolució 1106/X: Fomentar serveis com ara la prescripció repetida, que permet que pacients ja controlats mèdicament rebin la medicació durant un període de temps determinat des de la farmàcia comunitària que els correspon, sense necessitat de tornar a la consulta mèdica. Permetre, en circumstàncies predefinides i amb el consentiment previ del metge prescriptor, els ajustos de dosi en les prescripcions repetides.

Àmbit econòmic:

9. El medicament, un bé estratègic

Cal concebre el medicament com un bé estratègic a el servei de la salut de les persones, que ha d'estar a l'abast de tothom que el necessiti. La crisi provocada per la COVID-19 ens ha fet veure la necessitat de no dependre exclusivament de determinats mercats per proveir la població dels recursos essencials, com és el cas dels medicaments. En aquest sentit, **cal revertir les polítiques de contenció tan centrades en la despesa sanitària i focalitzades en la reducció dels preus dels medicaments**, ja que això propicia la deslocalització de la producció i la dependència externa.

10. Sostenibilitat econòmica

La crisi de la covid-19 ha posat de manifest la necessitat de dotar, per part dels governs, de més recursos als sistemes sanitaris. **En aquest sentit, els fons destinats a finançar els medicaments que requereixen els pacients han de deixar de veure's com una despesa que cal retallar i considerar-se una inversió en salut.** El plantejament de les polítiques de salut respecte a la prevenció i la promoció d'hàbits saludables no està renyit amb la consideració del medicament com un bé bàsic per a la millora de l'estat de salut de les persones. Els recursos destinats a l'ús de medicaments d'una forma racional i amb un paper més actiu del farmacèutic en la supervisió dels tractaments i el seguiment dels pacients són clarament una inversió en salut.

En aquest context d'equilibri en la utilització dels recursos públics, **cal garantir la sostenibilitat econòmica de la xarxa d'oficines de farmàcia, com a servei assistencial bàsic, potenciant la seva activitat**, especialment en àmbits aïllats, amb mitjans escassos o en zones rurals, en els quals la farmàcia és, en moltes ocasions, l'únic establiment sanitari i assistencial que existeix, i on la seva viabilitat està compromesa.

Cal considerar el suport necessari a les farmàcies amb viabilitat econòmica compromesa (VEC) i també a les farmàcies afectades conjunturalment, per la seva ubicació o característiques, per la pandèmia de la covid-19 i les restriccions que se'n deriven, tenint en compte especialment que les farmàcies, com a establiment sanitari que són, tenen l'obligatorietat de prestar servei i complir els seus horaris d'obertura, malgrat l'absència de demanda.

Així mateix, cal buscar fórmules que permetin a l'oficina de farmàcia obtenir la corresponent retribució econòmica pels serveis professionals prestats complementaris a l'acte de dispensació.

[Resolució 1106/X: Estudiar les implicacions d'una eventual diferenciació pressupostària entre les partides de la despesa en medicaments i el pagament dels serveis professionals farmacèutics comunitaris.](#)

Dades representatives del paper de la farmàcia

Per últim, i com a complement a les propostes formulades, donem algunes dades que posen en valor el paper de la farmàcia comunitària al nostre país i el que poden arribar a desenvolupar, seguint l'experiència d'altres països:

- ✓ Durant la primera onada, a Catalunya, **més d'un milió de pacients que requerien una medicació específica la van poder recollir sense necessitat d'anar al CAP¹.**
- ✓ En poc més d'un mes i mig, **es van reimprimir més de 693.000 plans de medicació vigents a la farmàcia i quasi 500.000 plans addicionals d'usuaris que se'ls havia fet canvis a la medicació².**
- ✓ **Més del 80% de farmàcies van donar consell a persones amb símptomes de covid-19 que no havien pogut accedir als serveis públics³.**
- ✓ Al conjunt de l'Estat, durant el primer mes de confinament la farmàcia va prestar **assistència a més de 30 milions de persones⁴.**
- ✓ A més, a tot Espanya, **2,2 milions de persones van rebre atenció telefònica** per part del farmacèutic en el mateix període i **850.000 ciutadans van rebre atenció farmacèutica al domicili**, especialment els més grans de 65 anys⁵.
- ✓ **Més del 90% de la població reconeix com a positiu el servei públic prestat per les farmàcies** durant la pandèmia⁶.
- ✓ A Espanya, **més del 99% de persones tenen una farmàcia al seu municipi⁷.**
- ✓ Al Regne Unit, existeixen una sèrie de programes amb la denominació de *Pharmacy first* que situen la farmàcia com a primer punt d'atenció davant símptomes menors, derivats del sistema públic. **Un estudi estima que la farmàcia evita setmanalment 492.000 visites a l'atenció primària⁸.**
- ✓ **La vacunació en farmàcies es porta a terme en 36 països del món** (en 26 per part dels mateixos farmacèutics). Són països com Austràlia, Canadà, Dinamarca, França, Noruega, Portugal o Regne Unit⁹.
- ✓ **En 29 països del món es vacuna contra la grip en farmàcies.** A França, durant la campanya de vacunació antigripal d'aquest hivern, **les farmàcies han vacunat 1,5 milions de persones¹⁰.**

¹ [Nota de premsa del Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona.](#)

² [Nota de premsa del Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona.](#)

³ [Enquesta realitzada per FEFAC sobre l'afectació de la covid a la farmàcia.](#)

⁴ [Enquesta realitzada pel Consejo de Colegios Oficiales de Farmacéuticos i Fedifar.](#)

⁵ [Enquesta realitzada pel Consejo de Colegios Oficiales de Farmacéuticos i Fedifar.](#)

⁶ [Enquesta realitzada pel Consejo de Colegios Oficiales de Farmacéuticos i Fedifar.](#)

⁷ [Consejo General de Colegios Oficiales de Farmacéuticos. La farmàcia comunitària en Espanya.](#)

⁸ [PSNC Pharmacy Advice Audit 2020-2021.](#)

⁹ [FIP. An overview of pharmacy's impact on immunization coverage. A global survey 2020.](#)

¹⁰ [Le Figaro. Vaccin anti-Covid : «Les pharmaciens sont prêts à vacciner» pour passer à la vitesse supérieure.](#)

- ✓ **EUA està utilitzant les farmàcies com a punts de vacunació contra la covid-19, al Regne Unit s'ha posat en marxa una prova pilot** en el mateix sentit i França, Irlanda i Itàlia tenen previst utilitzar les farmàcies en l'estratègia de vacunació en fases posteriors.
- ✓ Diversos països com França, Itàlia, EUA o Àustria permeten **la realització de proves de detecció de covid-19** a les farmàcies.
- ✓ Les farmàcies de països com França, Austràlia o Itàlia han posat en marxa serveis de **atenció farmacèutica telemàtica** a malalts crònics.

Annexos

Resolució 1106/X del Parlament de Catalunya, sobre la planificació i desenvolupament de la farmàcia comunitària.

Escrit de sol·licitud de PIMEC a la Generalitat de Catalunya de mesures de suport a les farmàcies afectades econòmicament per la crisi de la covid-19.